

UŽ ZASE TÉMA?

Musí je mít každá inscenace – třeba i pohádková? Nestačí zábavný či vzrušující příběh nebo atraktivní obrázky?

1. INSCENÁTOŘI

Stále ještě se někdo takhle ptá. A to jde o to úplně nejdůležitější: jestli je inscenace o něčem – a o čem?

Ano: každý příběh je o něčem – jenže pro každého o něčem trochu jiném. Známe to ze života: dva či tři svědci převypráví jednu a tutéž událost jinak – podle svých zkušeností, znalostí, podle toho, co komu přijde důležité... Jedna a tatáž událost, příhoda, situace, v literatuře i povídka, pohádka, román... se dá „vyprávět“ mnoha způsoby – nejen ve slovech. Třeba i důrazem na odlišné prvky, s jinými významy v detailech i v celku, jinými prostředky, materiálem... Pro jednoho je don Quijote nebezpečným bláznem, pro druhého nešťastným snílkem, pro třetího zapáleným idealistou. Faust je pro jednoho hříšným rouhačem, pro druhého zařatým hledačem pravdy, pro třetího bojovníkem proti omezením, pro čtvrtého požívačným intelektuálním hedonistou... Pouhý sled dějových faktů – příběh – nese základní význam. Ale nesděljuje smysl vyprávění – o čem a proč se vypráví, co se jím chce říci, jaký je jeho smysl. Což je v moderní době, kdy lidem chybí společný světový názor a hodnotové měřítko, zcela zásadní, a v nynějších časech „postpravdy“, lží, desinterpretací, fake news a alternativních „pravd“ dvojnásob.

Každou událost lze vykládat několika způsoby. Ale divadelní inscenace není nahodilý příběh, nýbrž záměrné sdělení. Téma je tím, co odlišuje záměrnost umění od náhody života a divadelní inscenaci od podívaně. Potřebujeme znát téma a jeho vyznění – vědět, co chceme říci, abychom věděli, jak to říci. Téma je pro inscenátora tím, co rozhoduje, který motiv je důležitý a který ne, který sdělení pomáhá a který od něj odvádí pozornost, ruší ho či znejasňuje, o tom, co z předlohy je zavádějící či zbytečné a může či má být vyškrtáno, co je naopak třeba rozhodně zachovat či dokonce akcentovat, případně i co "chybí". Téma organizuje a hierarchizuje veškerý materiál inscenace – motivy, situace, dějová fakta, děj, postavy, jejich vztahy, motivace a jednání, užitě jazykové prostředky a další složky a prvky. Nalézt a formulovat téma potřebuje inscenátor nejen proto, aby poznal smysl předlohy, nýbrž i k tomu, aby s jeho pomocí mohl hledat cestu k dramaturgicko-režijní koncepci a i později byl schopen zpětně kontrolovat funkci a důležitost všech dílčích prvků inscenace. Určuje také výklad postav, jednotlivých situací a větších dějových celků, jakož i kompozici děje, určuje význam a důležitost té které části děje v hierarchii celku, což umožňuje dát jí správnou funkci a důraz ve vytvářené inscenaci. Tak jako postavy utvářejí svým jednáním téma, určuje naopak téma důležitost postav a tím i významy děje a dává tak jednotlivostem i celku smysl. Udává veškerému jevištnímu dění směřování odněkud někam a stává se tak dynamickou silou, tahem, vzbuzujícím, udržujícím a stupňujícím divákovu zvědavost, jak vše dopadne.

DIVADLO
podzim '24
PRODĚTI

Určení tématu je nutné, ať jde o původní autorskou tvorbu či inscenaci hotové předlohy. A netáká se jen filosofické prózy či dramatu. I pohádku je třeba interpretovat – najít, o čem pro mne je, určit její téma, abych to, co jsem našel, mohl „převyprávět“ divákovi.

Nejde o exaktní jednoznačnost; ta je doménou vědy, zatímco umění vždy stojí na jisté oscilaci významových možností – nikoli jakýchkoli, nýbrž v rámci tvůrcem nabídnuté výšeče. O myšlenkovou hloubku, aktuálnost, angažovanost... jde sice u tématu také, ale až na druhém místě.

Samozřejmě: téma není všechno – není-li sdělováno divadelně zajímavě, poutavě, působivě..., můžeme si ho strčit za klobouk.

2. DIVÁCI, HODNOTITELÉ, RECENZENTI...

Potřebuje téma i divák? Nestačí mu nechat se bavit či vzrušovat sledem obrázků, vtípků, nápadů, atrakcí, zajímavostí...?

Třeba ano. Ale chybí-li cosi jako přesah, jenž by dával jednotlivostem smysl, něco, co z pouhých faktů vyplývá, divák se zasměje, vzruší, podiví... – a za hodinu či druhý den neví, co to vlastně viděl, či že něco vůbec viděl. Nebo už v průběhu děje přestane chápat, jak souvisí jedno s druhým a ztratí pozornost, protože v něm dění nevyvolá zvědavost, jak se nastolený problém bude dál vyvíjet a jak to všechno dopadne.

A potřebujeme ho pregnantně vyjádřit i v hodnocení.

To téma..., toho tématu..., tomu tématu..., o tom tématu..., s tím tématem... Takhle vágně se vyjadřujeme při rozbořech, diskusích i v recenzních hodnoceních, aniž řekneme, o čem je řeč.

Pojmenovat přesně téma bývá těžké. A nebezpečné: co když se mýlím a zesměšním se?! Ale neodvážíme-li se pojmenovat téma, třebas i s rizikem omylu, blamáže či nepochopení, jsou rozpravy o „tom tématu“ jen planým tlacháním. Nepojmenujeme-li téma nemůžeme nabídnout tvůrcům reflexi, jak jsme jejich inscenaci pochopili a zda sdělili, co sdělit chtěli. A nemáme-li formulované téma, na němž se shodneme, nemůžeme ani analyzovat, nakolik vhodně byly užity prostředky pro jeho vyjádření.

Zažil jsem to nedávno s inscenací Bürgermeister náš: amatérský divadelní soubor se schází ke zkoušce své satirické inscenace o nedemokratičnosti totalitního režimu, stejně jako „bürgermeisterů“, nastoupivších po odzvonění klíči; čas od času herci zkoušku zastaví, protože mají problémy s některými scénami; režisér nemíní diskutovat, trvá na svém, když se to hercům nelíbí, můžou jít – a oni postupně odcházejí či jsou vyhozeni, postava bürgermeistera, hraná původně pěti lidmi, ovládajícími hlavu-kapustu, jednotlivé rukávy saka a dvě samostatné nohavice se rozpadá, stejně jako celá zkoušená inscenace, až na jevišti zůstává osamocený režisér, který se v amoku pokouší odehrát vše sám.

Následně se diskutovalo o „tom tématu“ – až nakonec vyplulo na povrch, že každý mluví o něčem jiném, a pro každého je „to téma“ něco úplně jiného. Pro někoho šlo o satiru na společensko-politické nešvary kolem nás, pro jiného o parodii typické amatérské zkoušky, pro dalšího dokonce o to, že v divadle demokracie nemůže fungovat... To jsou ale témata natolik odlišná, ne-li protikladná, že těžko mohou platit zároveň a vzájemně se vylučují. (Ve skutečnosti bylo tématem něco hlubšího a sofistikovanějšího: jak rádi vidíme a pranýřujeme absenci demokracie a zlořády kolem sebe, u druhých, a nedokážeme ji praktikovat ve vlastním životě – třeba při společné práci na divadelní inscenaci.)

Pravda: téma i myšlenka budou pro každého diváka v detailech odlišné, neboť každý „čte“ sdělení skrze svou emocionalitu, racionalitu i estetiku, očima svých zkušeností a znalostí, a na základě svého citění a myšlení si v detailech dotváří své vlastní pocho-

pení „vyprávěného“. Téma bude díky rozdílným významům, jež v jednotlivých divácích dějová fakta rozezná vždy vějířem odstínů témat se společným jmenovatelem, nikoli jedinou striktně vymezenou „poučkou“. Půjde-li však o významy protřečící, neslučitelné, znamená-li inscenace pro jednoho ano a pro druhého ne (nikoli ano i ne – to je jiný případ), něco není v pořádku. Radost z toho, že každý inscenaci pochopil jinak, je dětinsky alibistická. Divadlo je záměrná činnost, ne droga, která v každém jen zesílí, co už v něm je. A nesmyslná je i téze, že Umělec selhat nemůže a selhat může pouze publikum v interpretaci; byť zní tvůrcům lahodně. Luděk Richter

„**A o čem to bude?**“ – běžná otázka, když někoho pozvete/pošlete na divadlo. Stejně tak, když budete někomu povídat o svém diváckém zážitku, zeptá se pravděpodobně na to, „o čem to bylo.“ Je tedy zřejmé, že se předpokládá, že divadelní představení o něčem JE – nese nějaké téma, sděluje nějaké poselství. A to i v případě, že se jedná o slet spíše výtvarných obrazů nebo vtipný příběh. U těchto dvou možností se někdy těžko odpovídá na tu otázku „o čem to je?“ – tážající nás nutí se zamyslet, zkoumat své pocity a dojmy. Pokud si tu práci dáme, zjistíme, CO nám přišlo vtipné či dokážeme POJMENOVAT POCIT, který v nás jednotlivé obrazy na jevišti vyvolaly.

V každé divadelní inscenaci téma je. Může se stát, že to divák nepochopí. Může se stát, že se tvůrcům nepodaří najít vhodný způsob, jak téma sdělit. Může se stát, že tvůrci nemají v tématu úplně jasno nebo že řeší více témat najednou a inscenace působí zmateně a rozdrobeně. Ale vždy o něco jde. O sdělení nějaké myšlenky – buď přes příběh, nebo přes pocity. Čím více jasno mají tvůrci inscenace v tom, CO chtějí sdělit, tím pravděpodobněji je, že to diváci pochopí. Mohou s tím nesouhlasit, může je to naštvat, mohou to považovat za hloupost, ale dokáží odpovědět na otázku „o čem to bylo“.

Tereza Machková

Psát hru nebo ji nastudovat či režirovat nebo to vše dohromady je možná trochu jako vydávat se na plavbu neznámými vodami. Pokud tento obraz vystihuje situaci, pak pojmenování tématu je něco jako nalezení kompasu, který dává takové plavbě cíl a smysl. Pakliže je téma nejenže pojmenované ale prakticky se k němu posléze vztahují všechny složky dramatického dílka či díla a v inscenaci se to projevívá, je naděje, že divák inscenaci pochopí opravdu tak, jak byla myšlena. Tím spíš by ji měl pochopit divák či porotce, který se účastní rozboru, debaty, kritiky. Pohádky, a nejen ony, pokud se mají dramatizovat, určení tématu jistě potřebují. V jednom příběhu lze vždy najít témat vícero.

Bohumila Plesníková

Myslím, že téma divadelní inscenace se rodí či ožívá ve spolupráci mezi režisérem, hercem, performerem na jedné straně a divákem na straně druhé.

Jako autor, režisér, herec můžu chtít něco sdělit, můžu si myslet, že to sděluji, a divák může „číst“ něco jiného. Někdo hry vymýšlí předem, někdo si jde spontánně hrát, improvizovat. A divák si z toho něco odnese. Někdy tvůrci s diváky souznějí, někdy se míjejí.

Vyslechnout si zpětnou vazbu od diváků může být pro tvůrce inscenace obohacující. Můžou se dozvědět, co svým jednáním na jevišti sdělují, jaké téma se mezi jevištěm a hledištěm rodí.

Hana Voříšková

Jestli je divadlo zrcadlem života, pak téma inscenace je tím, co nejspíše v onom zrcadle zahlédneme. Když se nás blízcí po návratu z divadla vyptávají, o čem že to bylo, nechybělo-li téma, je o čem vyprávět.

Mám stále radši představení nepostrádající témata. Žel ubývá jich. Nechtěla bych se mýlit, ale v posledních letech mi připadá, jakoby se umělecký svět nemohl domluvit s obyčejným člověkem. Štvou mě modernistické schválnosti na jevišti schovávané za avantgardu. A štvou mě zejména u významných děl světové klasiky. Když Romeo je motorkář a Julie holka z ulice, nelze očekávat nic jiného, než že oba skončí špatně; kde je tu téma lásky s potenciálem usmiřovat rozvaděné rody? Stále více hledám představení sdělná a srozumitelná, jejichž téma mě osloví, potěší, přinutí k zamyšlení...

Vím dobře, že není snadné napsat hru, tématicky přitažlivou a divácky zajímavou, kde autor i divák jsou na jedné lodi. Pak nezbývá, než sáhnout po osvědčených autorech a co nám předepisují, beze zbytku splnit. V mnoha novátorských pokusech se totiž právě v té snaze o nový a neotřelý pohled téma poztrácí.

Umění odedávna mělo přinášet lidem naději, že navzdory všem strážním je pozemský život krásný a stojí zato ho žít. To samo může být tématem divadelních představení, která by zobrazovala život v jeho proměnách. Téma je jádro. Základ stavby zvané divadelní představení. A bez základu je každá stavba odsouzená...
Jitka Fojtíková

Začnu u sebe jako tvůrce divadla. Proč chci vytvořit divadelní inscenaci? Okolnosti mohou být různé, ale to teď pomínu. Vím zcela jistě, že když mám téma, motiv, nebo i formu, která mě osobně láká, přitahuje, skoro až vábí, mám pocit, že je aktuální, důležitá pro mne (okolnosti mohou být různé), mám naději, že celý proces vznikání inscenace vydržím. A že to co pak funguje v prostoru i čase, tady a teď, se naplní.

Byla jsem v Orsey Paris – muzeu expresionistů. Obrazy působí, vyznačují, sochy mluví, Brána do pekla – Rodin a další. Budou tu pořád, ale my tu nebudeme. Shakespeare dával lidem příběhy, kde prý diváci (dle jedné moudré knihy) měli dojem, že na scéně je jejich pravdivější život, než museli žít oni sami.

A my tvůrci divadelních představení (okolnosti mohou být různé), když máme tu osobní vábivost a důvod a téma ... možná můžeme otevřít i naději pro někoho, kdo to cítí podobně. Jen v jeho životě kolem to tak moc není. Můžeme otevřít studánku a napít se čisté vody. S druhými lidmi, tady a teď – a to právě zase může jen divadlo.

Mirka Vydrová

Je naprosto nepochybné, že jedním z největších životních témat Ludka Richtera bylo a je divadelní téma. Přesněji řečeno téma připravované a posléze tvořené divadelní inscenace. A je taky pravda, že jsem se o divadelním tématu poprvé vážně bavil až s Ludkem na prvním diskusním festivalu, který on vymyslel a nazval ho (S)hledání. A to už jsem byl několik let po promoci. Pozdě, ale přece... Dávno před tím, když mě začala zajímat teorie dramatu, jsem na to našel příručku někdy z první republiky, kde bylo stručně řečeno: Nezapomeň! Expozice, kolize, krize, peripetie (nebyla jedna, ale bylo to množné číslo) a katastrofa. Žádné téma tam nebylo. To mě uklidnilo, takže při divadelních pokusech mého mládí mi téma v hlavě nechybělo. A to jsme se několikrát dostali i na Loutkářskou Chrudim. Ono to téma v těch hrách samozřejmě bylo, ale my ho tam nehledali. Bylo tam, protože ti spisovatelé našich divadelních pokusů byli moudří, jako ty staré babičky, co vyprávěly dětem pohádky... Dobré a poctivé pohádky se bez témat neobejdou. Po roce 1968 pro mě problém hledání témat skončil. Tématem číslo jedna se stala SVOBODA. A tohle téma a jeho obrana zůstává v těchto časech, kdy mnozí řeší, často v dobrém úmyslu, pseudoproblémy místo problémů zásadních, tématem číslo jedna dodnes...

Taky mě napadlo, že to téma, a taky jeho výběr při našich divadelních pokusech, je takový jako trochu indikátor, co jsme to vlastně za lidi... Ale to jenom tak na okraj...

Karel Šefrna

Téma v inscenaci je pro mě páteří, která celé tělo drží pohromadě a vzpřímené. Hledat a najít své téma, vydolovat ho z předlohy, z přemýšlení nad inscenací, je jedna z nejobdružnějších činností tvorby. Zvlášť, když pak toto téma propojují se svým záměrem. Ráda vidím hry, které jsou naplněné zevnitř, chtějí mi něco sdělit a jejichž téma postupně odhaluju. Jsem ráda za konkrétní intelektuální zážitek. Každopádně si myslím, že takto naplněná (tématem, záměrem, promyšlenými motivy) byla inscenace plzeňského Rámusa Tak dlouho vodiš, až se loutka utrhne na letošní Chrudimi. Pro všechny lidi, se kterými jsem mluvila, to byl intelektuální zážitek a prosím, vytvořený loutkářskými prostředky. Zdálo by se tedy: úspěch. Leč ne všichni, zdá se, kladou téma, záměr, na první místo. Aspoň podle verdiktu poroty, soudím. Taky si myslím, že inscenace, třeba bravurní, která mi neodhaluje svoje téma, svůj záměr, v srdci a paměti dlouho nezůstává. A nakonec, pokud se inscenace na festivalech rozebírá, pojmenování tématu a záměru by mělo vždycky zaznít. Už proto, že je to to nejzajímavější, i když ne třeba hned prvoplánově patrné. O to větší pozornost si pojmenování tématu zasluhuje. To se mám, že jsem tak staříčká, takovéto rozbory jsem v dávných letech na festivalech slyšela. Velká intelektuální radost!

Blanka Šefrnová

JEŠTĚ JEDNOU DIVADLO A ŽIVOT

„Titul jedné knížky o Tylovi zní Had z ráje a já si tehdy říkal, že na tom něco je, že divadlo je opravdové uštknutí. Je to nějak zvláště znásobený život. Co platí v normálním životě, platí na divadle dvojnásob. Herec na jevišti je, stejně jako člověk v životě, hrdinou okamžiku. Jenže herec musí za nesmírně krátkou časovou jednotku povědět tolik, tolik, musí vydat ve zkratce svědectví o lidském osudu...“ (Josef Topol, O čem básník ví...)

Nesměle dodávám: dramatik vtiskává do svého díla situace, které se týkají všeobecné lidské zkušenosti. Z celé obsáhlé „zásobárny“ vždy volí takové, které resonují s jeho uměleckým záměrem. Vzniká tak divadelní hra. Dramaturg či režisér vybírají takové hry, které nějakým způsobem resonují s tou, kterou dobou, jejími aktuálními tématy. Díky jejich práci a především díky hereckému vkladu vzniká nastudování divadelní hry. My, jako diváci pak poznáváme a prociťujeme, zda tato hra a její situace resonují či neresonují v té chvíli s námi. Všichni zmínění se snaží pochopit smysluplnost lidského života a do divadelní tvorby vtiskávají své názory na ni a od divadelní tvorby očekávají jedinečným a specifickým způsobem, divadelním jazykem formulované odpovědi. (Bohumila Plesníková)

Každý z nás se často setkává s otázkou, co z divadla pro děti a mládež stojí za vidění, které inscenace bychom mohli rodičům, školám nebo kulturním zařízením doporučit. Předkládáme vám již dvaatřicátý pokus o odpověď:

INSCENACE PRO DĚTI A MLÁDEŽ DOPORUČENÉ DDD

PODZIM 2024

Neděláme si nárok na úplnost tohoto seznamu a nepovažujeme ho za “konečný”. Vy-
dáváme jej jednou ročně, doplňujeme a obměňujeme podle aktuální situace. Víme také,
že to je jeden z možných pohledů a nikomu jej nevnucujeme: nabízíme určitou záruku, jejíž
kvalitu si může každý sám ověřit a rozhodnout se, zda jí chce nadále věřit či ne.

Seznam je kolektivním dílem odborníků sdružených ve Společenství pro pěstování
divadla pro děti a mládež DOBRÉ DIVADLO DĚTEM, kteří inscenace do seznamu navr-
hují a následně hlasováním doporučují na základě osobního zhlédnutí. Jde o odborníky
z celé České republiky, zabývající se tvořivou prací s dětmi z pohledu psychologie, pe-
dagogiky, dramatické výchovy, divadla, jakož i dalších uměleckých disciplín.

Na další spolupráci se těší DDD, Chopinova 2, 120 00 Praha 2, osDDD@seznam.cz,
www.dobredivadlodetem.cz

VĚK INSCENACE

2–4 O BERÁNKOVI, KTERÝ SPADL Z NEBE

Příběh, inspirovaný motivy z obrázkové knížky o beránkovi, který spadl z nebe.

Autor: Fred Rodrian, režie: Michaela Homolová, 25+25 min. S

NAIVNÍ DIVADLO Liberec: www.naivnidivadlo.cz

2–6 ŠŠŠ. ŠŠŠ. HÚÚÚ. HAF

O pejscích a vlacích.

Autor: Vít Peřina a soubor, režie: Michaela Homolová, 40 min. S

NAIVNÍ DIVADLO Liberec: www.naivnidivadlo.cz

3–9 MŮJ MEDVĚD FLÓRA

Pohrávání si s knížkou Daisy Mrázkové pro všechny, kdo si rádi čtou, představují,
vymýšlejí a mají chuť hrát si.

Autor: Daisy Mrázková, úprava a režie: Luděk Richter, 45 min. N

KEJKLÍŘ Praha: www.kejklir.cz

3–12 ŠÍPKOVÁ RŮŽENKA

Známa pohádka v specifickém podání.

Autor a režie: Vítězslav Marčík, 50 min. N

DIVADLO VÍTI MARČÍKA Hosín: www.vitamarcik.cz

3– ČERVENÝ BALÓNEK

O malém chlapci a jeho balónku, který nejenže umí létat, kam si zamane, ale přede vším dokáže opětovat hochovo přátelství.

Autor: Albert Lamorisse, Vít Peřina a soubor, režie: Michaela Homolová, 40 min. S

NAIVNÍ DIVADLO Liberec: www.naivnidivadlo.cz

3– JAK PŘIŠLO JARO

Minipříběh o tom, že nemůžeme přelstít přírodu.

Autor a režie: Matěj Vereckei, Věra Motyčková, 30 min. A

DIVADLO NA KLIKU Liberec: e-mail: info@motyckovicklika.cz

3– JAK SI MÍŠA HLEDAL KAMARÁDA

Kde může malý medvídek hledat kamaráda? Cože, u kontejnerů?

Autor: Vlasta Špicnerová, režie: Tomáš Dvořák, 50 min. S

ALFA Plzeň: www.divadloalfa.cz

3– O RYBÁŘI A ZLATÉ RYBCE

Klasická pohádka na motivy A. S. Puškina o tom, že ten, kdo chce mít stále víc a víc, nemusí mít nakonec vůbec nic.

Dramatizace na motivy A. S. Puškina a režie: Eva Peterková, 35 min. A

OPAL Opava: www.loutkovedivadloopava.cz/opal, zsoldrisov@seznam.cz

3– SNĚHURKA A TRPASLÍCI

Jedna z neznámějších světových pohádek – o zlé královně, krásné princezně a sedmi trpaslících.

Dramatizace a režie: Jana Dvořáčková, 30 min. A

MAMINY Jaroměř: www.ld-maminy.svet-stranek.cz

4–6 JAK SE HLEDAJÍ PRINCEZNY

Maňásková komedie s živými herci a přímými kontakty s dětmi.

Autor: Milada Mašatová, režie: Mirka Vydrová, 45 min. N

BOŘIVOJ Praha: www.divadloborivoj.cz

4–7 TUČŇÁKŮV VÝLET

Co se přihodí, když se s tučňákem utrhne kra.

Autor a režie: Barbara Kocábková, Jana Samková, 45 min. N

KRAB Praha: www.divadlokraab.cz

4–8 JAK MEDVĚDI VAŘILI

Myslíte, že při vaření snídaně se nedá najít kamarád?

Autor a režie: K. Skalická a B. Kocábková, 45 min. N

KRAB Praha: www.divadlokraab.cz

4–8 MIKROSVĚTY

Hravá a poetická inscenace prozkoumává křehkost naší existence.

Koncept: Jazmína Píktorová, choreografie: J. Píktorová, Sabina Bočková, 40 min., N

JAZMÍNA PIKTOROVÁ, SABINA BOČKOVÁ:

www.altart.cz/program/jazmina-piktorova-sabina-bockova-mikrosvety-premiera/

4–8 POVÍDEJ, PAŇÁCO

Dvě pohádky spojené klauniádou.

Autor: Jiří Středa a Pavel Polák, úprava: soubor, režie: Jiří Lisý, 50 min. N

ŘÍŠE LOUTEK Kroměříž: www.riseloutekkromeriz.cz

4–10 KVAK A ŽBLUŇK

Příběh o opravdovém přátelství žabáka Kvaka a ropušáka Žbluňka.

Na motivy A. Lobela, režie: Andrej Krob, 50 min. N

BILBO COMPAGNIE Nová Ves pod Pleší : www.reidingr.cz

4–10 O ŠEVCI KUBOVI

Když se Kuba potká s hloupostí ve všech podobách, vrátí se raději k hodné ženě.

Autor: Yvonna Kršková, úprava a režie: Jan Prokeš, 50 min. N

MRAK Havlíčkův Brod: www.uniart.cz

4–10 OŘÍŠKOVÁ CHALOUPKA

Docela malá, tichá pohádka o perníkové chaloupce.

Autor a režie: Hana Voříšková, 20 min. A

HANA VOŘÍŠKOVÁ Choceň: e-mail: H.Voriskova@seznam.cz

4–10 POVÍDÁNÍ O PEJSKOVI A KOČIČCE

Populární Čapkovovo vyprávění o zvířátkách, kteří vše chtěli dělat jako lidi.

Autor: Josef Čapek, úprava: Pavel Polák, režie: Jiří Lisý, 45 min. A

ŘÍŠE LOUTEK Kroměříž: www.riseloutekkromeriz.cz

4–10 TŘI ZLATÉ VLASY DĚDA VŠEVĚDA

O osudu a jeho naplnění vypráví jedna z našich nejkrásnějších národních pohádek.

Autor: Karel Jaromír Erben, úprava a režie: L. Richter, 45 min. N

KEJKLÍŘ Praha: www.kejklir.cz

4–10 ŽABÁK VALENTÝN

Rozmazlený žabí chlapeček ve světě, kde číhají žabí nepřátelé – hlavně čápi.

Na motivy Burny Bose napsal a režie: Marek Bečka a soubor, 45 min. N

BUCHTY A LOUTKY Praha: www.buchtyaloutky.cz

4– A VIDA!

Tři malé pohádky ze stromů pohádek z celého světa.

Autor a režie: Václava Makovcová a Jana Barnová podle Vladislava Stanovského a Jana Vladislava, 20 min., Ad

TŘI BOTY, ZŠ A MŠ Třebotov: www.zstrebotov.cz/o-nas/projekty-skoly/tri-boty-vaclava.makovcova@zstrebotov.cz

- 4- DOBRÁ RÁNA
Několik absurdních povídek pro malé i velké.
Autor: soubor, režie: Jaroslav Ipser, Daniela Weissová, 30 min. A
ČMUKAŘI Turnov: www.cmukari.cz
- 4- DRAČÍ POHÁDKY
Tři pohádky o dracích.
Autor a režie: Daniela Weissová, Jaroslav Ipser, 45 min. A
ČMUKAŘI Turnov: www.cmukari.cz
- 4- HRNEČKU, VAŘ!
Theatrum mundi neboli divadlo světa z lípy, hadříků a starých českých pohádek.
Úprava lidových pohádek a režie: Luděk Richter, 45 min. A
KEJKLÍŘ Praha: www.kejklir.cz
- 4- KAŠPÁREK CHODÍ PĚŠKY
Tradiční hrdina v netradiční pohádce.
Autor a režie: Jaroslav Ipser, Romana Zemenová, 45 min. A
ČMUKAŘI Turnov: www.cmukari.cz
- 4- KAŠPÁREK S HONZOU V ZAKLETÉM HRADĚ
Jak Kašpárek s Honzou zjistí, že přátelství má větší cenu než všechny poklady.
Autor: Bohumil Schweigstill, Vladimír Pech, režie: Jiří a Alena Fialovi, Vladimír Pech, Václav Korda, 40 min. A
DIVADLO V BOUDĚ Plzeň: www.vboude.com
- 4- MALÁ INDIÁNSKÁ POHÁDKA
Pohádka o tom, kde se vzalo na obloze Slunce a proč ho doprovází právě Měsíc.
Autor a režie Jana Dvořáčková, 20 min. A
MAMINY Jaroměř: www.ld-maminy.svet-stranek.cz
- 4- MALÝ ČLOVĚK JMÉNEM NGALI
Příběhy o zvířatech s lidskými vlastnostmi a lidech, co zapomněli na moudrost zvířat.
Autor: O. D. West, Pavlína Maloy Řezáčová a Magdalena Čechlovská, režie: P. M. Řezáčová a soubor, 45 min. A
DIVADELNÍ SPOLEK SCÉNA Kralupy: www.kralupy.cz/scena
- 4- MARINGOTKA
Co se stane, když cirkus nepřijede.
Scénář, režie: J. B. Reidinger, 45 min. N
BILBO COMPAGNIE Nová Ves pod Pleší: www.reidinger.cz
- 4- MEDVĚDÍ PRINC
Přijďte a odhalte spolu s agenty FÚPOPP úplně novou pohádku.
Autor: soubor, režie: Katarína Vrbová, 40 min. N
DAMÚZA Praha: www.damuza.cz

- 4– NO, TO DÁ ROZUM...
Kašpárek s Honzou, se chystají na další dobrodružství a za pomoci Větrné babky.
Autor a režie: Vladimír Pech, 50 min. A
LOUTKOVÉ DIVADLO V BOUDĚ Plzeň: www.vboude.com
- 4– O PRAČLOVÍČKOVI
Báječný výlet do pravěku.
Autor a režie: Vladislav Kracík, 60 min. N
TRAMTÁRIE Olomouc: www.divadlotramtarie.cz
- 4– PLETENÉ POHÁDKY
Pohádka z vlny.
Autor a režie: Jaroslav Ipser, Daniela Weissová, 45 min. A
ČMUKAŘI Turnov: www.cmukari.cz
- 4– PŘÍBĚHY MALÉ LUPITINY GONZÁLES
Veselá loutková výprava do Mexika za tamní barevnou oslavou Dušiček.
Autor a režie: Dora Bouzková, 30–40 min. N
LOUTKY BEZ HRANIC Praha: www.lbh.cz
- 4– PTÁK OHNIVÁK A LIŠKA RYŠKA
Klasická česká pohádka, kde dobro vítězí nad zlem a láska nad nenávisť.
Autor: K. J. Erben, úprava a režie: Miroslava Halámková, 45 min. A
OPAL Opava: www.loutkovedivadloopava.cz/opal
- 4– RYTÍŘ BRUMLA A MALIČKÁ VÍLA
O jednom neobyčejném rytíři a o jedné docela maličké víle.
Autor: Jana Dvořáčková, Zdeněk Zdražil, režie: J. Dvořáčková, 25 min. A
MAMINY Jaroměř: www.ld-maminy.svet-stranek.cz
- 4– TAŠKAŘICE DO PĚTICE S LIŠKOU
Pět pohádek o liškách.
Autor, režie a scénografie: Kateřina Davidová, 35 min. A
BUBLANINA Vsetín: e-mail: katkabubu@seznam.cz
- 4– TŘI ZLATÉ VLASY DĚDA VŠEVĚDA
Klasická pohádka o Plaváčkovi.
Autor: Karel Jaromír Erben, režie: Miroslava Halámková, 45 min. A
OPAL Opava: www.loutkovedivadloopava.cz/opal
- 4– Z TAJNÉHO DENÍKU SMOLÍČKA PÉ
Svět je gramofonová deska a otázkou je, do jaké dráhy se jehla zarazí.
Autor: soubor, režie: Jakub Vašíček, 40 min. N
DAMÚZA Praha: www.damuza.cz
- 5–10 KEJKLÍŘ
Z části veselá pohádka ze života na motivy bratří Grimmů v provedení jediného herce a desítek postav.

Die bratří Grimmů upravil a režie: Luděk Richter, 45 min. N
KEJKLÍŘ Praha: www.kejklir.cz

5–10 PIRÁTSKÁ POHÁDKA

Výpravný dobrodružný příběh o lásce a přátelství.

Autor: Jan Prokeš, Yvonna Kršková, režie: Jan Prokeš, 50 min. N
MRAK Havlíčkův Brod: www.uniart.cz

5–10 TŘI ZLATÉ VLASY DĚDA VŠEVĚDA

Bylo – nebylo, stalo se – nestalo?!?

Autor: Karel Jaromír Erben, režie: R. Krause, J. Polanská, 45 min. A
SPOJÁČEK Liberec: www.spojacek.cz

5–12 SNĚHOVÁ KRÁLOVNA

Světověznámá pohádka s dvěma herci, mnoha loutkami a točnou.

Autor: Hans Christian Andersen, úprava a režie: Luděk Richter, 45 min. N
KEJKLÍŘ Praha: www.kejklir.cz

5– AUCASSIN A NICOLETTA

Loutková rytířská komedie. Kdo neviděl, nežil!

Na motivy středověké francouzské legendy, režie: Michaela Homolová, 60 min. N
LOKVAR Praha: www.lokvar.cz

5– JAK JSEM SE ZTRATIL aneb MALÁ VÁNOČNÍ POVÍDKA

Příběh z dětství pro malé i velké, s živou kapelou.

Autor: Ludvík Aškenázy, Jan Borna, režie: J. Borna, 405 min. S
DIVADLO V DLOUHÉ Praha: www.divadlodlouhe.cz

5– O NIRDHANATOVI

Indická lidová pohádka.

Úprava: Tereza Machková, režie: soubor, 30 min. N
ToTeM Mračov: <http://umenimeni.cz/divpredstav.html>

5– O SMUTNÉM TYGROVI

Z každé klece se dá uniknout – když máte toho správného kamaráda.

Autor: Alois Mikulka, Jana Štrbová, režie: soubor, 20 min. A
SPRD PAPRD Kašpárkova zhouba Pardubice-Praha-Děčín: a.crhova77@gmail.com

5– POSLEDNÍ TRIK GEORGESE MÉLIČSE

Inspirováno pozoruhodným životním příběhem a dílem průkopníka kinematografie.

Autor a režie: Jiří Havelka, 50 min. S
DRAK Hradec Králové: www.draktheatre.cz

5– PRINC(?!)!

Loutková pohádka o rozmazleném princí, kterého unese drak.

Autor: soubor, režie Barbora Dohnálková, 15 min. A
BUBU Vsetín: e-mail: bubu.klub@seznam.cz

- 5- RONJA, DCERA LOUPEŽNÍKA
O přátelství dcery a syna dvou znepřátelených loupežnických klanů.
Knihu Astrid Lindgrenové dramatisoval a režii má Jakub Jílek, 50 min. A
RADOST Strakonice: jilekja@gmail.com
- 5- TAK DLOUHO VODÍŠ, AŽ SE LOUTKA UTRHNE
Tak dlouho jsme vodili, až se loutky utrhlly.
Autorka: Zdena Vašíčková, režie: soubor, 50 min. A
RÁMUS Plzeň: mklukasovi@seznam.cz
- 5- VÁNOČNÍ LOUTKOVÁ HRA
Co se stane, až přiletí andělé a betlém ožije?
Z lidových textů vytvořili a režie: Mirka Vydrová, Jitka Tichá, 45 min. N
BOŘIVOJ Praha: www.divadloborivoj.cz
- 6-10 ZAKLETÁ PRINCEZNA
Co všechno se může kolem mlýna semlít.
Autor a režie: Alena Kašparová, 50 min. N
STUDNA Hořín: www.divadlo-studna.cz
- 6- BAJAJA
Hledá se hrdina, značka: spěchá!
Autor: Božena Němcová, úprava a režie Filip Jevič, 50 min. N
DAMÚZA Praha: www.damuza.cz
- 6- BUBLINA V BAŽINĚ
Když není dítě, jak má být...
Autoři a režie: Michaela Palaščíková a Lukáš Horáček na motivy Alexandry
Almely, 35 min., Ad
DIVADLO VYDÝCHÁNO, ZUŠ Liberec
- 6- JAKO BY SE NECHUMELILO
Veselý loutkový příběh plný ošklivých vloček, nanicovatých sněhuláků
a zpropadených zimních radovánek.
Autor a režie: Martin Trecha, 30 min. A
ÚPLNĚNAHĚDIVADLO Veselí nad Moravou: sarah.motyckova@seznam.cz
- 6- LÁRK ÍČÍČOK
Jen docela maličko hororové pohádky z knihy Kočičí král.
Autor: Pavel Šrut, úprava a režie: Jaroslav Ipser, Daniela Weissová, 45 min. A
ČMUKAŘI Turnov: www.cmukari.cz
- 6- LETEM SOKOLÍM
Komédie o tom, že lhát se nemá, ani když víte, že máte pravdu.
Autor: Petr Jarčevský, Michal Chovanec, Ondřej Klíč, Vojtěch Fatka, režie:
P. Jarčevský, 90 min. S
DIVADLO BOLKA POLÍVKY Brno: https://divadlobolkapolivky.cz

- 6– MALÝ, HUBENÝ A JEDNOOKÝ
Veselý příběh o hledání ženicha.
Autor a režie: Rudolf Hancvencl, 25 min. A
VOZICHET – RUDA HANCVENCL Jablonec nad Nisou: www.rudahancvencl.cz
- 6– TŘI SILÁCI NA SILNICI
Pohádková komedie o tom, že síla není vše a že táhnout za jeden provaz se vyplatí.
Autor: Vítek Peřina, režie: Tomáš Dvořák, 50 min. S
ALFA Plzeň: www.divadloalfa.cz
- 6– ZA KAŽDÝM ROHEM JESKYŇKA
O Smolíčkovi, Karkulce, Jeníčkoví a Mařence – tedy vlastně o všech dohromady.
Autor: D. Weissová, R. Zemenová, režie: soubor, 50 min. A
ČMUKAŘI Turnov: www.cmukari.cz
- 7– BRUNCVÍK A LEV
Příběh hrdinství a lásky.
Autor: Alois Jirásek, úprava a režie: Jan Jirků, 55 min. S
MINOR Praha: www.minor.cz
- 7– DEIDRE
Na motivy keltské báje.
Autor a režie: Jakub Jílek, 30 min. A
RADOST Strakonice: www.lsradost.cz
- 7– KÉRKONOŠSKÁ POHÁDKA
O spravedlivém pánu hor, o lásce a jejích úskalích.
Autorka: Ivana Faitlová, režie: Miroslav Hartmann, 45 min. A
LOUTKOVÉ DIVADLO V BOUDĚ Plzeň: www.vboude.com
- 7– O LÍNÉ BABIČCE
Návod na to, jak se nebát (plnit si své sny) a užívat si (života)!
Autor: Alena Kastnerová, režie: J. Borna, Miroslav Hanuš, 120 min. S
DIVADLO V DLOUHÉ Praha: www.divadlovdlouhe.cz
- 7– OŠKLIVÁ PRINCEZNA
O tom, podle čeho si princezny vybírají své prince a princové své princezny, a o tom, jestli je opravdová krása vidět.
Autor a režie: Zbyněk Doležal, 45 min. A
LOUTKOVÉ DIVADLO V BOUDĚ Plzeň: www.vboude.com
- 8–15 ZEĎ aneb JAK JSEM VYRŮSTAL ZA ŽELEZNOU OPONOU
Naše minulost zůstává v nás a je stále živá. Inscenace o naději, ve kterou esmí me přestávat věřit.
Na motivy Petra Síse, režie: Miřenka Čechová, Dominika Špalková, 40 min. S
DRAK Hradec Králové: www.draktheatre.cz

- 8– HVĚZDNÉ DÁLKY aneb GALAKTICKÁ ROZTRŽKA čili KTERAK IMPÉRIUM
ÚDER NEVRÁTIL
Fanoušek z Jablonce se snaží představit Star Wars veršovanou divadelní
podívanou.
Autor: Rudolf Hancvencl, režie: Jiřina Polanská a spol., 35 min. A
VOZICHET – RUDA HANCVENCL Jablonec nad Nisou: www.rudahancvencl.cz
- 8– MALÝ STROM
Kudy vede správná cesta čerokiského chlapce.
Dramaturgie: Matouš Danzer, režie: Jakub Šmíd, 60 min. S
LAMPION Kladno: <https://www.divadlolampion.cz>
- 8– MEDVÍDEK PÚ NEBO TAK NĚJAK
Oblíbení zvířecí hrdinové láček, prasátko a medvídek Pú.
Autor: A. A. Milne, úprava a režie: soubor, 45 min. A
ČMUKAŘI Turnov: www.cmukari.cz
- 8– SÁVITŘÍ
Loutková stínohra o lásce a síle, překonávající zlý osud.
Na motivy staroindické báje napsala a režie: P. Dombrovská, 45 min. N
DIVADLO LÍŠEŇ Brno: www.divadlolisen.cz/
- 8– STOLEČKU, PROSTŘI SE!
Theatrum mundi neboli divadlo světa z lípy, hadříků a starých českých pohádek.
Lidové pohádky upravil a režie: Luděk Richter, 45 min. N
KEJKLÍŘ Praha: www.kejklir.cz
- 8– ŠKOLA MALÉHO STROMU
Nahlédnutí do duše malého indiána.
Autor: F. Carter, úprava a režie: Iveta Dušková, 85 min. N
CYLINDR Praha: www.divadelnisouborcyldr.cz
- 9– ROBINSON CRUSOE
Jeden herec a spousta hrdinů v dobrodružném příběhu.
Dle Daniela Defoa úprava a režie: Vítězslav Marčík, 50 min. N
DIVADLO VÍTI MARČÍKA Hosín: www.vitamarcik.cz
- 9– TŘI MUŠKETÝŘI
Maňásková groteska podle stejnojmenného románu Alexandra Dumase.
Autor: Alexandr Dumas, režie: T. Dvořák, 55 min. S
ALFA Plzeň: www.divadloalfa.cz
- 10– ČARODĚJŮV UČEŇ
Poslechni hlas svého Mistra, poslechni jej!
Autor: Otfried Preußler, režie: Jan Holec, 75 min. S
ČINOHERNÍ STUDIO Ústí nad Labem: <https://cinoherak.cz>

- 10– FAUST
I divadlo je plné faustovské touhy dokázat nemožné.
Texty kočovných loutkářů upravil a režie: Tomáš Hájek, 25 min. A
BAŽANTOVA LOU TKÁŘSKÁ DRUŽINA Poniklá: www.facebook.com/bazantova.loutkarska.druzina
- 10– KRÁVA A DĚDEČEK
Příběh o konzumní společnosti.
Předloha: Ivan Binar, úrava: soubor, režie: Barbora Dohnálková, 25 min. A
BUBU Klub dětské kultury Vsetín: e-mail: bubu.klub@seznam.cz
- 10– NELKEJ, ČECHIE!
Veskrze vlastenecké fiktivní historické drama o hašení Národního divadla za účasti ponikelského sboru.
Autor a režie: Tomáš Hájek, 25 min. A
BAŽANTOVA LOU TKÁŘSKÁ DRUŽINA Poniklá: www.facebook.com/bazantova.loutkarska.druzina, Hajecek@seznam.cz
- 10– ZAPSANÝ SPOLEK ČESKÝCH A SLOVENSKÝCH LOU TKÁŘŮ UVÁDÍ:
KAŠPÁREK A ZBOJNÍK
Třicetileté výročí rozpadu Československa nabízí jedinečnou příležitost divadelně reflektovat mimořádný fenomén, jímž je ojedinělá blízkost dvou národů...
Scénář: Peter Galdík, Tomáš Jarkovský, režie: Šimon Spišák, J. Vašíček, 70 min. S
DIVADLO DRÁK Hradec Králové a BĀBKOVÉ DIVADLO Bratislava:
www.babkovedivadlo.cz, <https://draktheatre.cz>
- 10– ZMATEK NAD ZMATEK
Že by Jules Vernes podceňoval inženýry?
Autor: Jules Verne, úprava a režie: Tomáš Hájek, 30 min. A
BAŽANTOVA LOU TKÁŘSKÁ DRUŽINA Poniklá: www.facebook.com/bazantova.loutkarska.druzina
- 10– ZTRACENÝ SVĚT
Výprava do nitra amazonského pralesa přinese zajímavá zjištění – nebo ne?
Autor (volně dle A. C. Doyle) a režie: Tomáš Hájek, 30 min. A
BAŽANTOVA LOU TKÁŘSKÁ DRUŽINA Poniklá: www.facebook.com/bazantova.loutkarska.druzina, Hajecek@seznam.cz
- 11– BABIČKA: NENÍ VÍCE DOBRÉ STAŘENKY?
Babičku Boženy Němcové četly naše babičky, babičky našich babiček a čteme ji i my dnes. Babičku ze Starého bělidla už ale nikdo neprobudí. Co nám po ní zůstalo?
Autor: Božena Němcová a kol., režie: Tereza Karpianus , 90 min, N
DIVADLO POLÁRKA Brno: www.kaveeska.cz
- 12– ANDRÉE
Dokumentární vzduchoplavecké drama dle skutečného pokusu o dobytí severního pólu.
Autor: August Salomon Andrée, režie: Tomáš Hájek, 40 min. A

- 12– EMIL ČILI O HÁCHOVI
Uplynulo více než pětasedmdesát let od smrti třetího československého prezidenta Dr. Emila Háchy...
Autoři: Tomáš Jarkovský a Jakub Vašíček, režie: J. Vašíček, 85 min. S
D 21 Praha: <https://divadlod21.cz>
- 12– KYTICE VOL. 2
Několik hororových balad ve zkratkovité podobě a hravou formou převedených na jeviště tak, aby zaujaly mládež a zároveň ji dovedly k nadčasovosti Erbenova díla.
Autor: Karel Jaromír Erben, Režie: Petr Vydarený a kol., 50 min., N
JOHAN & PETR VYDARENÝ Plzeň: www.johancentrum.cz
- 12– PŘESÝPÁNÍ
Dva kilogramy pšenice, jedna mísa a osmnáct minut poezie.
Autor a režie: Hana Voříšková, 18 min. A
HANA VOŘÍŠKOVÁ Choceň: e-mail: H.Voriskova@seznam.cz
- 12– STŘEDOVĚKÁ MYSTÉRIA
Čtyři mystéria v tradici lidových středověkých frašek a moralit.
Autor: Dario Fo, režie: Vítězslav Marčík, N
DIVADLO VÍTI MARČÍKA Hosín: www.vitamarcik.cz
- 12– ŠPINARKA
Dokumentární fikce o ní...
Autor a režie: Tomáš Dianiška, 170 min. (vč. Přestávky) S
DIVADLO PETRA BEZRUCHE Ostrava: <https://bezrucic.cz>
- 12– V JEDNOM LESE, V JEDNOM DOMKU
Pásmo drsných pohádek pro potenciální rodiče a jejich eventuelní děti.
Autor, hudba: Ruda Hancvencl, režie: soubor, 30 min. A
VOZICHET – RUDA HANCVENCL Jablonec nad Nisou: www.rudahancvencl.cz
- 12– VALÉRIE A TÝDEN DIVŮ
Surrealistický Nezvalův román Valérie a týden divů na divadle? Poetická sekce V.A.D. Kladno se výzev nebojí.
Předloha: Vítězslav Nezval, režie: soubor, 70 min. A
LATRINA MAGIKA při V.A.D. Kladno: www.divadlo-vad.cz
- 13– CESTA
Divadelní road movie o cestě, která je cílem.
Autor: Tomáš Jarkovský, Jakub Vašíček, režie: J. Vašíček, 70 min. S
DRAK Hradec Králové: www.draktheatre.cz

- 14– NIKDY NARÁZ NETRÁPÍ TĚ MRÁZ A OBLAK Z KOMÁRŮ
Eskymácká poezie. Mráz, hlad, lov, mráz, hlad, lov, mráz, hlad, lov...
Na motivy L. Nováka, O. Jorgensena a J. Topola upravila a režii má
H. Voříšková, 20 min. A
HANA VOŘÍŠKOVÁ Choceň: e-mail: H.Voriskova@seznam.cz
- 15– A LIDÉ ŽIJÍ. ABDUL
Příběhy o hrdosti, důstojnosti a nepochopitelné liskosti.
Autor a režie: David Zelinka, 75 min. A
TEĎ, NÁDECH A LETĚ Pardubice: tednadechalet.webnode.cz
- 15– BÜRGERMEISTER NÁŠ
A sláva mu! On je pašák! Piškumpré a kručajdá! A šupajdá a hojaja! Zdar!
Zdar! Zdar!
Autor: Šimon Kyjovský, Martin Trecha, režie: Š. Kyjovský 40 min. A
ÚPLNĚNAHĚDIVADLO Veselí nad Moravou: facebook.com/uplnenahedivadlo,
instagram.com/uplnenahe_divadlo
- 15– CIKÁNSKÝ BOXER
Monodrama o bývalém boxerovi, jemuž se vzpomínka dere do srdce, to se
zmenšuje a snaží uniknout.
Autor: Rike Reiniger, režie: Gabriela Ženatá, 60 min. N
FILIP TELLER Brno: <https://filipteller.com>
- 15– FE-ÉRIE O KLDNĚ
Urbanisticko-sociálně-politologická a navíc edukativní inscenace.
Autor: Kazimír Lupinec a soubor, režie: soubor, 70 min. A
V.A.D. Kladno: www.divadlo-vad.cz
- 15– PUTIN LYŽUJE
Jevištní montáž o směřování Ruska k totalitě.
Na motivy Anny Politkovské úprava a režie: Pavla Dombrovská, 45 min. N
DIVADLO LÍŠEŇ Brno: www.divadlolisen.cz
- 15– S ÚSMĚVEM NEPILOTA
Komponovaný večer vědeckých pojednání, originálních písní a obskurní poezie.
Autor a režie: Jan Duchek, 70 min. A
KOČOVNÉ DIVADLO AD HOC Praha: www.divadloadhoc.cz
- 15– UPOKOJENKYŇ
Komédie z prostředí domova pro seniory.
Autor: Lupinec & Co., režie: soubor, 85 min. A
V.A.D. Kladno: www.divadlo-vad.cz

A amatérský soubor
Ad dětský amatérský soubor
N nezávislá skupina
S statutární divadlo

RECENZE

BAJKA Český Těšín: Bylo nás pět (autor: Karel Poláček, adaptace a režie: Jiří Jelínek)

Poláčkovo *Bylo nás pět* je výsostně vyprávění – jeho kouzlo nespočívá ani zdaleka v tom, co se vypráví, ale jak „malý Petr Bajza“ vypráví. To je ovšem jazyk literatury, na divadlo ne úplně snadno přenosný. Tím spíš musí jít inscenátoři nikoli po liteře, nýbrž po duchu.

Šest herců Bajky se prohlásí za Petra Bajzu a pak vytáhnou z kufru jeho loutku – řezbovaného manekýna a později i jeho spolu- a protivráče. Poláčkem nabídnuté situace pak namnoze rozvíjejí po svém či vymyšlejí své vlastní. Mnohdy vtípné, založené na typicky jelínkovské hře se slovy (obchodník jde do sklepa pro borovičku a místo likéru přinese vánoční stromek). Žel, převažují situace spíše dospělácké, klučičího tu zbylo pramálo, klukovská dobrodružství jsou až na druhé koleji. Pět výrazných Poláčkových dětských typů není ani naznačeno (čím se třeba projeví Silvar z chudobince?) a parta, procházející četnými klukovským eskapádami nevznikne; výraznější je tatínek, lezoucí po žebříku do regálu nebo do sklepa.

Kufry, s kterými, na kterých a v kterých se opakovaně hraje, jsou trochu záhadou – dokud se na konci neozve nádražní hlášení o odjezdu do stanice dospělosti. Snad je lze považovat i za (obligátní již) znak cesty do transportu, která na autora vzápětí čekala; ale které z dětí (od pěti let) to pochopí. Znakem výletu, jak sugeruje anotace v programu, jsou kufry jen stěží.

Českotěšínské *Bylo nás pět* je poctivá inscenace s typicky jelínkovskou spoustou hezkých dílčích nápadů (třeba ten kulatý kufřík na klobouky, proměněný v pomrkávající cukrárnu Evičky Svobodové), ale s Poláčkovou idealizovanou vzpomínkou na dětství se dle mého příliš nepotkala. (LR)

DRAK Hradec Králové: Sedmero krkavců (scénář: Barbora Kamenická Pokorná, Jakub Vašíček, režie: J. Vašíček)

Inszenace je velmi volnou parafrází známé pohádky, zpracované Boženou Němcovou (i bratry Grimmy). Odehrává se v jakémsi zákulisí divadla, jehož podlaha je zaplněna poházenými kabely, mezi nimiž nesnesitelný zvědavce zkoumá, co všechno které tlačítko dokáže – až nakonec zmáčkne to červené a začnou se dít věci.

Kadencí řeči nesnesitelná dívka, jež se představí jako Bohdanka, objeví sedmero chlapeckých košil a vydá se pátrat po jejich majitelích, zatímco zkamenělí manekýni rodičů zůstávají po celé představení sedět u stolu. Řada náznaků, evokací a dílčích motivů odkazuje k dějovým faktům předlohy, ale objevují se přerývaně, vytrženy ze souvislostí. Kus je to bezpochyby kumštovný. Žel s divákem příliš nepočítající. Kdo má pohádku dopodrobna v čerstvé paměti, může si užívat nápaditosti jednotlivých paralel a reflexí. Komu to či ono chybí, má smůlu. Inscenátoři si pohrávají nad příběhem i nad původním tématem a tvoří nové světy, do nichž však není snadné proniknout.

Zklamáním je samotný závěr: nejenže není ani zřejmé, ani výrazné, jak dopadla Bohdanka a jak zlá sestra, a také rodiče zůstávají ve svém zkamenění u stolu bez jakékoli reakce, ale i osud zkrkavčelých synů je jen neemotivně naznačen povláváním košil po stranách jeviště. Chybí účinný konec a s ním i katarze. Závěrečná kapela sedmi muzikantů ji nevytvoří. (LR)

LOUTKOVÉ DIVADLO V BOUDĚ Pízeň: Kérkonošská pohádka (autor: Ivana

Faitlová, rezie: Miroslav Hartmann)

Ivana Faitlová před třiceti lety napsala a se svým plzeňským souborem Střípek inscenovala půvabnou Kérkonošskou pohádku. Jeden z jejích tehdejších herců teď s jiným plzeňským souborem – Loutkovým divadlem V Boudě – vytvořil její repliku. Zůstala základní koncepce kombinující malé marionetky na drátě, spodově skřeta Rampelníka a plošné doplňky s hereckým Krakonošem, a především prořezávaná kniha, jež tvoří pozadí. Pěťadvacetimetrové loutky vyřezal režisér nově. Jsou jemné, filigránsky křehké, takže v rukách „Boudáků“, zvyklých na mnohem větší marionety a razantnější gesta i mluvu jakoby se poněkud ztrácely, což umenšuje jejich emotivnost, a kniha vinou přiřazení a splývání jednotlivých stránek i plochého nasvícení je místy „nečitelná“. Ale inscenace je to pořád pěkná a potěší malé děti i jejich rodiče. (LR)

NAIVNÍ DIVADLO Liberec: Červený balónek (autor: Albert Lamerisse, Vít Peřina

a kol., rezie: Michaela Homolová)

Dvoumetrová kruhová točna o výšce nižšího stolu, na ní krabice anonymních domů, tvořících chladné město. Uprostřed balancovací houpačka pro dva. Kluk (patnácticentimetrový manekýn) je ale sám. Chtěl by nějaké zvíře – obyčejné, domácí nebo třeba hrocha... Ne, ne, nejde to. Nemluví se, zaznívají jen útržky vět nebo zvuky. Objeví se červený balónek. Kluk s ním jede na výlet, střetá se s agresivní partou. Balónek je jeho průvodcem, kamarádem. Točna se točí a z domů jsou sestavovány nové a nové ulice, nová zákoutí. Potká se s holčičkou se zeleným balónkem, policajt mu chce balónek vzít, protože auta kvůli němu zastavují. Balónek uletí...

Řetízek příhod bez rozpracovanějších dějových vazeb, inspirovaný knížkou z 50. let a pozdějším filmem, vytváří křehké působivé evokace pocitů samoty v městě, ohrožení, touhy po blízké bytosti, po kamarádovi... Jednoduché, neokázalé, ale snad právě proto působivé prostředky. Čtyřicet minut uplyne a v nás zůstává pocit křehkého smutku i naděje, strachu i odhodlání nedat se. Ať je nám tři nebo pětasedmdesát. (LR)

SPRD PAPRD KAŠPÁRKOVA ZHOUBA Praha: O smutném tygrovi (autor: Alois

Mikulka, Jana Štrbová, rezie: soubor)

Uprostřed léta zemřelý výtvarník a pohádkář Alois Mikulka vydal v roce 1968 knížku O smutném tygrovi, která se výrazně vymyká z jeho běžných ztřeštěných grotesek, založených na mísení pohádkových motivů a civilních moderních městských realii. Jde o lyrické vyprávění o tygrovi, který za mřížemi ZOO sní o své daleké domovině, hrách šťastného dětství a svobodě. Závídí malému ptáčkovi, který snadno proletí mezi mřížemi, ten mu prozradí, že pomoc je v kouzelných semínkách, a nosí mu je tak dlouho, až spolu mohou odletět za svobodou. Nálada je spíš baladická; humor tu je přítomen ve své pravé, nenápadné podstatě – nikoli pouhých legrácek, nýbrž šťavnatého, plnokrevného myšlení, vidění a citění.

Soubor se složitým názvem (zkratka znamená Spojené Rodinné Divadlo Pardubice-Praha-Děčín), složený z matky a syna Štrbových a matky a dcery Crhových, zdánlivě neudělal mnoho: převedl literární vyprávění do vyprávění divadelně-dramatického, jež pojal jako (dvoj)rodinný výlet do ZOO, vybavil ho barevnými stínovými loutkami a scénou podle Mikulkových ilustrací a především půvabnými písněmi. Obě vyprávějící a hrající matky kontrastoval do postav důležitostí kypící zaměstnankyně ZOO a vlídné a soucitné návštěvnice, dětem dal úlohu přihlížejících a hlavně písněmi komentujících a prožívajících pořouchlíků. Hudba a písně, jimiž vytvářejí svět zoologické zahrady a především vysněné indonézké Sumaty, jsou jednou z nejsilnějších stránek insce-

nace, k nimž patří i barevné stínoherní loutky návštěvníků zahrady, tygra, jeho mámy, ptáčka a sumatránské džungle, stejně jako jemná, citlivá hra s nimi.

Zdánlivě neudělali mnoho – ale tohle „nemnoho“ vytvořilo křehkou, leč působivou jevištní báseň o svobodě, touze po ní a možnosti jejího dosažení, je-li ta touha dost velká a vytrvalá. Nechcete semínko? (LR)

KNIHY O DIVADLE

Co skrývá text – Dramaturgicko-režijní úvahy nad čtyřiceti nejčastěji inscenovanými prózami a oblíbenými literárními předlohami divadla pro děti, dětského a mladého divadla.

Divadlo pro děti – Na základě načrtnutých věkových specifik dětského diváka zabírá kniha celý proces jevištní tvorby, scénografii, hudbu, choreografii, herectví a režii. Je určena všem, kdo připravují divadlo, najmě pro děti.

Hříčky, hry a scénáře pro starší a pokročilé – Výběr deseti textů, které Luděk Richter v posledních třiceti letech připravil pro soubory, jež vedl a režíroval.

O divadle (nejen) pro děti – Souhrn úvah o divadle pro divadelníky, učitele pořadatele, teoretiky a kritiky.

Od předmětu k loutce, od loutky k divadlu – Dvanáct kapitol o vzniku a možnostech výpovědi loutky a loutkou v teorii i praktických cvičeních.

Pohádka... ..a divadlo – Jaká pohádka je. Co je její podstatou. Jaké má vlastnosti. Co je jejím obsahem a jaký má smysl. Co člověku dává a v čem je blízká dnešnímu dítěti. **Co je co v pohádce** – Abecedně řazený „slovníček“ přibližuje významy nejčastějších pohádkových reálií. **Od pohádky... ..k pohádce** – Cesta od literární předlohy k divadelnímu scénáři na jedné konkrétní pohádce – Erbenových Třech zlatých vlasech děda Vševeda.

Praktický divadelní slovník – Pro amatéry i profesionály, studenty středních a vysokých škol i žáky základních uměleckých škol.

50 Loutkářských Chrudimí – Publikace obsahuje vše, co se dá o špičkovém amatérském loutkářství padesáti let zjistit.

Loutkářská Chrudim 2001–2011 – Pokračování oblíbené publikace 50 Loutkářských Chrudimí.

Knihy je možné objednat na e-mailové adrese osDDD@seznam.cz

AUTOŘI PŘÍSPĚVKŮ

JF – Jitka FOJTÍKOVÁ, emeritní učitelka LDO ZUŠ, Humpolec

TM – Tereza MACHKOVÁ, knihovnice Mračov

BP – Bohumila PLESNÍKOVÁ, učitelka LDO ZUŠ, Valašské Meziříčí a Bystřice pod Hostýnem

LR – Luděk RICHTER, režisér, divadelní teoretik, absolvent FF UK a DAMU, Praha

KŠ – Karel ŠEFRNA, loutkář, Svitavy

BŠ – Blanka ŠEFRNOVÁ, emeritní učitelka hudby ZUŠ, loutkářka, Svitavy

HV – Hana VOŘÍŠKOVÁ, výtvarnice, loutkářka, učitelka ZUŠ, Choceň

MV – Mirka VYDROVÁ, loutkářka, absolventka DAMU, Praha

Divadlo dětem, čtvrtletník DDD, vydává Společenství pro pěstování divadla pro děti a mládež DOBRÉ DIVADLO DĚTEM, Chopinova 2, 120 00 Praha 2, tel.: 222 726 335, e-mail: osDDD@seznam.cz. Toto číslo vyšlo k 1. letnímu dni, 22. září 2024. MK ČR E 15172.